Täysistunto

Torstai 14.3.2019 klo 16.00—17.46

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kevasta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 278/2018 vp
Valiokunnan mietintö StVM 43/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 43/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Yleiskeskustelun aloittaa valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Krista Kiuru.

Keskustelu

17.36 **Krista Kiuru sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään on käsittelyssä Kevasta annetun lain muuttaminen. Saimme tämänkin aamulla valmiiksi, ja voin sanoa, että tämä on kovin odotettu lainsäädäntömuutos. Lakiin lisättäisiin siis säännös, jonka mukaan Kevalla olisi velvollisuus tehdä riskiarvio strategisen päätöksenteon ja riskinhallinnan osana. Tässä esityksessä myös lisättäisiin säännös Kevan työkyvyttömyysriskin vähentämiseen liittyvistä tehtävistä. Työkyvyttömyysriskin vähentämiseen liittyvä toiminta säädettäisiin Kevan tehtäväksi valtiotyönantajienkin osalta.

Arvoisa puhemies! Kysymyksessä ensinnäkin Kevan riskienhallinnan osalta on kannatettava muutos. Valiokunta pitää tätä ehdotettua 25 a §:n muutosta tarkoituksenmukaisena. Eläkelaitoksen on ehdotuksen mukaan laadittava riskiarvio säännöllisesti osana toiminnan strategista suunnittelua ja ohjausta ja päivitettävä sitä riskien oleellisesti muuttuessa. On myös huomattava, että Kevalla ei ole rahoitusmallista johtuen yksityisistä eläkevakuutusyhtiöistä poiketen vakavaraisuusvaatimusta eikä siltä tämän vuoksi edellytetä vakavaraisuusarvion tekemistä. Näin ollen valiokunta toteaa Kevan toiminnan ja riskienhallinnan osalta, että nämä ovat kannatettavia muutoksia.

Toinen iso muutos on työkyvyttömyysriskiä vähentävän toiminnan osalta. Kevan lakisääteisiin tehtäviin on tarkoituksena lisätä työkyvyttömyysriskin vähentämiseen liittyvät tehtävät. Esityksen perusteluiden mukaan lainmuutoksella ei ole tarkoitus muuttaa Kevan nykyistä palvelutarjontaa eikä se lisää Kevan jäsenyhteisöjen ja evankelisluterilaisen kirkon eläketurvan hoitamisen kustannuksia. Valiokunta toteaa, että tämä työkyvyn ylläpito ja työkyvyttömyysriskin ennaltaehkäisy ovat tärkeitä tekijöitä eläketurvan rahoituksen kestävyyden kannalta. Valiokunta muistuttaa, että Kevan tulee antaa valtiovarainministeriölle vuosittain kertomus työkyvyttömyysriskin vähentämiseen ja työkykyjohtamisen kehittämiseen liittyvästä toiminnasta.

Arvoisa puhemies! Valiokunta kiinnitti huomiota myös tulevan sääntelyn kehittämistarpeisiin. Talousvaliokunta on kiinnittänyt hallituksen esityksessä huomiota tähän toimin-

taympäristöön ja siltä osin myös siihen, että Kevan valvonta jakautuu valtiovarainministeriön ja Finanssivalvonnan välille. Talousvaliokunta on pitänyt tärkeänä lainvalmistelua valvonnan järjestämiseksi siten, että nämä kokonaisvastuut ja valtuudet keskitettäisiin Finanssivalvonnalle valvonnan kattavuuden ja vaikuttavuuden varmistamiseksi. Lisäksi talousvaliokunta on kiinnittänyt huomiota eräisiin Kevan hallinnon ja tehtävien sääntelyn puutteisiin ja valvontaviranomaisen esiin tuomiin sääntelyn tarpeisiin. Valiokunta on myöskin pannut merkille, että valtiovarainministeriön ja Finanssivalvonnan Kevaan kohdistuvia valvontatehtäviä ja niihin liittyvää toimivallan jakoa ei tietenkään muuteta tässä yhteydessä, mutta siitä on myös käyty runsaasti keskustelua. Sosiaali- ja terveysvaliokunta toteaa tämän talousvaliokunnan lausunnon pohjalta, että talousvaliokunnan esittämiä näkökohtia on syytä arvioida huolellisesti valtioneuvoston säädösvalmistelussa, ei tämän esityksen yhteydessä.

Valiokunta myös huomauttaa, että tällä lakiehdotuksella Kevan työkyvyn ylläpitoa ja työkyvyttömyysriskin ennaltaehkäisyä koskevassa toiminnassa Kevalle annetaan sama mahdollisuus kuin yksityisillä eläkevakuutusyhtiöillä jo tällä hetkellä on. Valiokunta toteaa, että edellä mainitussa selvitystyössä on syytä yhtenäistää myös tämän toiminnan sääntelyä.

Tämä meidän mietintömme on yksimielinen.

17.41 **Markus Lohi kesk:** Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtaja avasikin hyvin perustellusti tämän hallituksen esityksen sisällön, jota valiokuntakin on yksimielisesti käsitellyt. Voi todeta vain oikeastaan sen, että kun tässä matkan varrella on keskusteltu siitä, laajentaako tämä nyt ihan uudelle alueelle Kevan toimintaa, niin minusta aivan hyvin tuossa valiokunnan puheenjohtaja totesi, että tässä nyt lähinnä kirjataan Kevalakiin ne työkyvyttömyysriskin vähentämiseen liittyvät tehtävät, joita se on jo tänä päivänä tehnyt. Matkan varrella on keskusteltu myös siitä, olisiko pitänyt odottaa laajempia selvityksiä eläkejärjestelmien mahdollisesta yhdistämisestä ennen kuin lähdetään tekemään näitä muutoksia. Mutta olen erittäin tyytyväinen siihen, että loppumetreillä — voi sanoa, että aivan loppumetreillä — valiokunta kykeni tämän käsittelemään ja tekemään nämä korjaukset.

Meillähän on juuri valmistunut työryhmän työ eläkejärjestelmien uudistamisesta, ja mikä on ehkä kaikista merkille pantavinta, se oli yksimielinen työ. Ja se luo pohjaa kyllä sille, että ensi vaalikaudella voidaan lähteä tarkempaan lainsäädäntötyöhön, valmistelutyöhön. Jos näin poliittisesti päätetään, se varmasti edellyttäisi hallitusohjelmakirjauksia, mutta haluan korostaa, että se työ kuitenkin vie varmasti vuosia, ja ennen kuin päästään yhdistämään näitä eläkejärjestelmiä, jos siihen päädytään, lopputulos tulee olemaan sitten pitkän siirtymäajan jälkeen nähtävillä, ja sen takia on tärkeää, ettemme näitä pieniä mutta tarpeellisia korjauksia turhaan jätä odottamaan epävarmuutta ja tulevaisuutta.

Lopuksi lausun tähän vain kiitoksen, että hienoa, että tämä on nyt saatu tänne ja vielä niin, että tämä on yksimielinen.

17.43 **Lauri Ihalainen sd:** Arvoisa puhemies! Hyvin lyhyesti todettuna vaan, että olen erittäin tyytyväinen siihen, että sosiaali- ja terveysvaliokunta on rivakalla aikataululla asian käsitellyt sen jälkeen, kun talousvaliokunta antoi pitkän valmistelun jälkeen yksimielisen lausuntonsa tämän asian tärkeydestä, ja asia on saatu nyt tänne saliin käsittelyyn.

Täällä on hyvin kuvattu tämän lainmuutoksen keskeiset sisällöt, ja pidän erittäin arvokkaana sitä, että me olemme saamassa päätökseen tärkeän uudistuksen, johon liittyy totta kai tämä työkyvyttömyysriskin arviointi, valtion työntekijöiden mukaan saaminen tähän järjestelmään ja jatkossa tämän valvonnan tehostaminen ja ehkä sitten nimenomaan sen saaminen finanssivalvonnan puitteisiin.

Merkittävä lakiuudistus, ja kiitos kaikille, jotka ovat olleet tämän ehdotuksen ja sen käsittelyn myötä vaikuttamassa. — Kiitos.

17.44 **Martti Talja kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Työkyvyttömyysriskiä vähentävä toiminta on äärimmäisen tärkeätä. Suomessa terveyden edistämisen toimintaa toteutetaan monilla paikkakunnilla. Tässä on kyse tästä samasta toiminnasta.

Yksin Kevan osalta 40 000 eläkkeensaajaa on ennenaikaisella työkyvyttömyyseläkkeellä. He eivät ole kyenneet hoitamaan itseään, omaa terveyttään, johon he olisivat voineet vaikuttaa sillä tavalla, että olisivat voineet normaalisti, osa heistä, jäädä eläkkeelle. Kustannukset, joita käytetään työkyvyttömyyseläkkeiden maksamiseen, ovat yli 400 miljoonaa euroa Kevan osalta. Tästä syystä on äärimmäisen tärkeätä, että niin kuin yksityiset eläkevakuutusyhtiöt panostavat merkittävästi juuri tähän syyperusteiseen ennaltaehkäisyyn, myös Kevalla on lakisääteinen mahdollisuus toteuttaa tätä samaa toimintaa.

Näen itse äärimmäisen tärkeänä, että tulevaisuudessa eläkevakuutusjärjestelmää tämän selvityksen pohjalta lähdetään selvittämään kokonaisuudessaan ensi vaalikaudella ja sillä lähtökohdalla, että kaikki vakuutustoiminta lähtee samoista lähtökohdista.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 278/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.